

DUMITRU BRĂNEANU – UN LIRIC NEOCLASIC¹

Într-un tablou al Cenaclului și Asociației Culturale „Octavian Voicu”, Dumitru Brăneanu reprezintă siguranța perspectivei, iar în cadrul Colectivului de redacție al revistei „Plumb”, numele acestui poet consună cu semnificația unui reper și suport al continuității. Deși avânturile poetice l-au bântuit și mai înainte, el s-a afirmat editorial începând cu anul 2000, acumulând încet exigențele Poeziei, pentru că venea spre aceasta târziu, la vârstă adultă, iar pregătirea inginerească îl ținuse, o vreme, departe de ea. Dar sensibilitatea și anume deschideri ale personalității se vede că l-au ajutat să „ardă” diverse vârste poetice, să câștige puteri pentru a-și asuma canonul poetic, încât, după un prim volum patetic și într-un registru liric depășit (*Suntem fii acestui pământ*, 2000), autorul pășește sistematic pe calea unei autoexigențe creatoare vizibile, sprijinindu-se și pe lecturi tot mai întinse ce-l îndreaptă insistent spre culele enigmatice ale ființei interioare, concomitent cu spectacolul lumii: *Însemnări de pe acoperișul vieții* (2003), *Vară târzie* (2006), *A obosit lumina* (2007).

Acest ultim volum – *Pe muchie de poem*, oferit în extensie bilingvă – română și engleză -, reprezintă treapta cea mai de sus la care a ajuns autorul bătăuș prin rigoarea mijloacelor stilistice, opțiunea inspirată pentru anume teme și cultivarea unui imaginar poetic desprins dintr-un areal existențial cu un potențial estetic generos. Așadar, într-un plăcut și, poate, surprinzător registru neoclasic – pentru această învălmășită și tulbure lume literară, Dumitru Brăneanu ni se înfățișează, după depășirea unor naivități stilistice și entuziasme facile, drept un poet solar apolinic, al unui echilibru parcă ancestral, în care vagi tristeți asumate coexistă cu regăsiri calme și nevoia intensă a comunicării. Poemele, de regulă în structuri imagistice restrânse, ca niște respirații ritmice, reconstituie o lungă **confesiune** a unui eu poetic marcat de **îndoială** și de o perpetuă **căutare**, în care neliniștea ignoră, cât poate, accentele dramatice, iar **erosul**, atunci când iese în prim plan, se menține calm, deși insașiabil, ca o stare de grație din care nu se mai poate ieși. Toate acestea sunt efecte ale unui **imaginar** care are în centru o stare de spirit, adică e un imaginar al imaterialului, chiar dacă **umbra**, **visul**, **bolta nocturnă** și **lumina cărărilor**, **izvorul** și **firul de iarbă** se constituie într-o țesătură enigmatică, ivită însă de dincolo de lume: „singurătatea mea își trage seva / timp încolțit în sământă / lumea aceasta e adaos / lume vopsită pe dos / suflete părguite sub semnul crucii / în rugă grăbită-mbătrânesc / peste

cuvințe cad umbre cernite / tăcerea imprimă rugine în tâmpile / cineva seamănă gânduri de prisos / și sapă tranșee în lava de lumină / singurătatea mea trage să moară / răstignită-n răspântii de vară” (*Singurătatea mea*).

Este, după cum se vede și din alte poeme, o poezie a purității, aproape sfidătoare pentru fracturiști, în care **eros** și **cronos** se suportă chiar în armonie, iar deschiderile antologice, câte apar, sunt contemplate de sus, fără accente dramatice: „ce liniște adâncă de închinare / timpul tău agonizând statuie / îmbrățișând albastrul libertății / poți muri la neliniștea adâncului / să te vindeci îngropat în nisip / Sahară de dincolo de apocalipsă / ochi fierbinte măcinând lumea” (*Filozofie*). Ici-acolo, un gând de **ars-poetica**, precum în poemul ce deschide și dă titlul volumului, exprimă un vis de puritate drept țintă a luptei cu sine; un potențial de legendă sugerează o cale enigmatică de **inițiere** într-un topos miraculos, ca în *Dimineți de sânziene*; dorul de iubire pare a fi tema cea mai generoasă pentru poemele lui Dumitru Brăneanu, temă conturată numai rareori de meditația în care un eu liric enigmatic, precum o hieroglifă, se autocontemplă necruțat, reflectând lucid asupra condiției umane: „ne îmbrăcăm în trup / cu dragoste de îngeri / și peste suflet tragem / iadul ca un cântec / în juru-mi sapă gândul / plăceri perverse / mereu ne cad în tâmpile / amurgurile reflexe” (*Odă*); e unul dintre scurtele poeme în care o idee poetică seducătoare e susținută de mai multe sintagme poetice memorabile.

Componenta tematică erotică este cel mai bine reprezentată de poemul *În curtea sufletului*, în care ideea este că ceremonialul iubirii și frumusețea ei, pendulând între „jumătate neagră jumătate albastră”, se susține doar prin visul unor „păsări viu colorate”. Desigur, tematica poemelor lui Dumitru Brăneanu este mai bogată: motivele poetice care țin de **ars-poetica** pot fi identificate în mai multe poeme; când peisajul, rareori, se proiectează în viziunea poetică, atunci, prin stilizare, el capătă funcții terapeutice; dintre toate însă, poemele proiectate în viziune metonimică, sunt cele mai frumoase. Sigur, autorul volumului *Pe muchie de poem* mai are de lucru, în primul rând în cultivarea ideii poetice în fiecare poem, prin optimizarea raporturilor dintre sensurile **conotative** și cele **denotative**; poate ar potența expresivitatea unor texte și inserția unor elemente de punctuație, acolo unde sunt necesare, pentru a evita impresia de opacitate a unor poeme.

În totul, detectăm în volumul *Pe muchie de poem*, lirismul potolit al unui eu poetic sensibil la vibrațiile **iubirii**, ale „**tregerii**” și **amintirii**, cantonate în echilibrul neoclasic și în intimismul delicat ale unui apolinic introvertit.

¹ Dumitru Brăneanu, *Pe muchie de poem/On a poem's edge*, Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2008